

Konspekt do zajęć integracyjnych z historii

Tytuł: **Pielęgnowujemy tradycje ludowe – wokół Wielkanocy.**

Cele zajęć:

- zainteresować uczniów tematyką tradycji i jej zachowania,
- zainteresować uczniów historią i teraźniejszością ich regionu,
- samodzielne przygotowanie pisanek,
- poznanie zabawy wielkanocnej.

Środki do realizacji:

- ugotowane na twardo jaja,
- zawczasu przyrządzone wywary z różnych warzyw, owoców, zbóż i ziół,
- воск,
- pogrzewacz,
- patyczek z nabitą igielką,
- „korytko” z kory lub drewna.

Polecenia dla uczniów przed zajęciami:

- dowiedz się, jak się przygotowuje pisanki w twojej rodzinie i regionie,
- na zajęcia przynieś ugotowane jajka.

Wprowadzenie nauczyciela:

Tradycje ludowe są niezwykle ciekawe, są odzwierciedleniem naszej historii i obyczajowości. Wiele z nich już odeszło w zapomnienie, jednak warto się czegoś o nich dowiedzieć, by w ten sposób móc zanurzyć się w naszą narodową przeszłość i tradycję i zadbać o ich przetrwanie. W nich przecież tkwią nasze korzenie.

Wielkanoc – to jedno z najbardziej oczekiwanych świąt, któremu w każdym kraju towarzyszą lokalne tradycje.

Jedną z nich jest „**Kaczenie jaj**” – inaczej taczanie ich – to tradycyjna świąteczna zabawa z terenów Wileńszczyzny. Może w niej brać udział wiele osób. Zwyczajowo odbywa się pierwszego dnia Świąt Wielkanocnych na świeżym powietrzu. Jeżeli zaś pogoda nie dopisuje – w domu.

Zabawa polega na toczniu malowanych jaj z niewielkiej pochylni i trafianiu nimi w inne, znajdujące się już na „placu boju”. Dawniej do „kaczania” służyło „korytko” (tzw. „łotoczek”) z kory drzewa, obecnie pochylnię może stanowić nawet zwykła deseczka. Zwycięzcą jest ten, kto trafi najwięcej jaj.

Zanim zaczniemy „kaczać” musimy wpierw **przygotować pisanki**, najlepiej z woskowymi ornamentami.

Z czego i jak można uzyskać naturalne (domowych) barwinki i kolory do malowania pisanek?

Brązowy - gotujemy jajko w łupinach cebuli, suszonych łupinach orzecha włoskiego lub kawy.

Zielony - gotujemy w pokrzywie, młodej trawie, młodym zbożu (szczególnie żyto).

Jasnozielony - gotujemy w szpinaku (może być mrożony).

Żółty - gotujemy w liściach brzozy i bardzo suchych łupinach cebuli.

Czerwony - gotujemy w korze dębu, suszonych jagodach, czystym soku z buraka czerwonego, łupinkach z czerwonej cebuli lub czerwonej fasoli.

Pomarańczowy - gotujemy w marchwi, dyni.

Niebieski - gotujemy w suszonych owocach tarniny lub czerwonej kapuście.

Różowy - gotujemy w rozcieńczonym wodą soku z buraka czerwonego.

Fioletowy - gotujemy w wywarze z kwiatów malwy.

Czarny - gotujemy w wodzie z wygotowanych szyszek olchowych.

Złoty - gotujemy w wywarze z cebuli i z łupin orzecha włoskiego (cebuli musi być więcej).

Tradycyjne wzory litewskie mają symbolizować odradzające się życia, wiosnę. Maluje się przy pomocy kropeczek, kresek, przecinków wzory kwiatów, ziół, ptasich śladów. Kropka oznacza tu prapoczątek, kółko — wieczne życie, gałązki drzewa — dobry urodzaj. Najczęściej wzory są symetryczne, co symbolizuje harmonię.

Przebieg zajęć:

- 1) na podgrzewaczu w pojemniczku rozpuszczamy wosk,
- 2) na jajku przy pomocy patyczka z igielką rysujemy wzory (tradycyjne lub własne. Ci, którzy nie mają wprawy mogą wpierw wzór na jajku zaznaczyć zwykłym ołówkiem),
- 3) gdy wosk na jajku zastygnie, jajko zanurzamy w ciepłym kolorowym wywarze, aż skorupka jajka odpowiednio zabarwi się,
- 4) jajka osuszamy i zaczynamy zabawę, którą wcześniej opisał nauczyciel,
- 5) na zakończenie można obejrzeć filmik o wielkanocnych zwyczajach na Wileńszczyźnie <https://www.youtube.com/watch?v=aGWPYKohUG8>.

Przydatne linki:

<http://kurierwilenski.lt/2014/04/18/pisanki-malowane-woskiem/>

<https://www.youtube.com/watch?v=RmapT5eQPwk>

<https://www.youtube.com/watch?v=9ZgZTAGezDo>

Autorka konspektu:

Iwona Czerniawska, nauczycielka historii w Gimnazjum im. Adama Mickiewicza w Wilnie.

Konspekt lekcji historii został opracowany podczas realizacji projektu „**Różne kultury – jedna tożsamość**”, współfinansowanego ze środków Unii Europejskiej z programu ERASMUS+.

Partnerzy projektu: Fundacja „Dla Polonii”, Macierz Szkolna na Litwie i Ogólnokrajowa Szkoła Polska na Węgrzech.

Informacje o projekcie i konspekty lekcji znajdziesz na portalu <http://e-akademia.net/>

Materiały udostępniane na licencji

RÓŻNE KULTURY – JEDNA TOŻSAMOŚĆ

Projekt współfinansowany ze środków Unii Europejskiej w ramach programu Erasmus+

Erasmus+